

Strålbehandling mot tumör i centrala nervsystemet

Strålbehandling används mot många olika tumörer i centrala nervsystemet.

Vid en multidisciplinär konferens (tumörronden/neuroonkologisk rond) vid Sahlgrenska Universitetssjukhuset (SU) diskuteras om strålbehandling kan rekommenderas. Definitivt beslut om strålbehandling och behandlingsupplägg tas dock av ansvarig onkolog i samråd med dig vid nybesök på onkologisk klinik vid SU/Sahlgrenska eller SÅS/Borås.

Förberedelser

Om beslut om strålbehandling fattas, blir du kallad till ett planeringsbesök på strålbehandlingsavdelningen. Det är väldigt viktigt att du ligger i exakt samma position vid varje behandling, därför tillverkas vid detta besök en fixationsmask. Därefter utförs en datortomografi (DT) och ibland en magnetkameraundersökning (MR) som underlag för behandlingen. Cirka en vecka senare påbörjas behandlingen, exakt tidpunkt får du i samband med planeringsbesöket.

Behandling

Behandlingsperiodens längd varierar mellan 2-6 veckor beroende på vilken typ av tumör som ska behandlas. Strålbehandlingen ges en gång per dag, fem dagar per vecka, lördagar och söndagar är behandlingsfria. Varje behandlingsbesök tar knappt en halvtimme, ofta något längre tid de första gångerna. Du kommer att få träffa en läkare regelbundet under behandlingen. I allmänhet kan du bo hemma eller på patienthotell under strålbehandlingsperioden. Vanligen ska du inte köra bil under strålbehandlingen, fråga din läkare vad som gäller för dig. Transporter till och från behandlingen kan lösas med sjukresor.

Biverkningar

Trötthet är den vanligaste biverkningen av strålbehandling. Ofta uppträder tröttheten efter 2-3 veckor. Ungefär samtidigt kan minskad aptit, illamående och tryck/tyngdkänsla i huvudet förekomma. Håravfall med fläckvis utbredning i bestrålade områden uppstår mot slutet av behandlingsperioden. Om du vill kan du få remiss för peruk.

Om du till följd av tumörens utbredning har eller har haft symptom i form av svaghet i armar eller ben, talsvårigheter eller epilepsi, finns det risk att dessa symptom kan försämrats eller återkomma under strålbehandlingsperioden, på grund av den lokala svullnad som strålbehandlingen orsakar. Ofta behövs kortisonbehandling för att minska denna svullnad.

Det är viktigt att skydda strålbehandlat område mot sol med keps eller liknande. Mot slutet av behandlingen kan det även uppstå hudrodnad i det bestrålade området. Om hudreaktionen blir kraftig kan du få recept på kortisonkräm.

De nämnda biverkningarna, förutom håravfall, förbättras efter avslutad strålbehandling, men det kan ta lång tid. Håret kan ofta växa ut igen men håravfallet kan även bli bestående.

Uppföljning

Efter avslutad strålbehandling sker uppföljning i allmänhet hos din patientansvariga neurolog eller onkolog.